



Leert verstandelijk gehandicapte kinderen in Tanzania zichzelf te helpen

STICHTING SIBUSISO

Jaarverslaggeving 2022

INHOUDSOPGAVE

1	BESTUURSVERSLAG	3
2	BALANS PER 31 DECEMBER 2022	8
3	STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022	9
4	GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING.....	10
5	KENGETALLEN	11
6	TOELICHTING OP DE BALANS	12
7	TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN	14
8	OVERIGE GEGEVENS.....	15

1 BESTUURSVERSLAG

1. Inleiding

Sibusiso is een hulpcentrum voor kinderen met een lichamelijke en geestelijke beperking. Het programma is gebouwd op twee pijlers: Het Sibusiso behandelcentrum en het Outreach programma (bezoeken van de kinderen in de thuissituatie). Er worden volop voorbereidingen getroffen om te starten met een derde pijler n.l. het Sibusiso Kenniscentrum.

Stichting Sibusiso is opgericht in 2000 en statutair gevestigd te Terneuzen en heeft als correspondentieadres Churchillaan 654 te Terneuzen; de stichting is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel in Zuidwest-Nederland onder nummer 22046082. De stichting is door de Belastingdienst aangewezen als ANBI Stichting onder nummer 808778961.

Per 1 januari 2014 is de wetgeving voor (Algemeen Nut Beogende instellingen) ANBI's aangepast. Een aantal nieuwe voorwaarden is opgesteld. Dit volgens de belastingdienst om het vertrouwen van het publiek in de filantropische sector te bevorderen. Ook Sibusiso is door de belastingdienst officieel gekenmerkt als ANBI. Wij hebben derhalve de nieuwe voorwaarden geïmplementeerd, om de status te borgen.

2. Doelstelling

De stichting werkt nu al meer dan 20 jaar aan onderstaand doel:

Sibusiso streeft ernaar een positieve verandering teweeg te brengen in de situatie van verstandelijk gehandicapte kinderen in Tanzania.

Dat doen zij o.a. door:

- Het aanbieden van speciaal onderwijs om veelal verborgen capaciteiten te ontdekken en te ontwikkelen.
- Begeleiding van familieleden, zowel in ons centrum, maar ook in hun eigen sociale gemeenschap.
- Assistentie verlenen bij het doorverwijzen naar andere instellingen, zoals revalidatiecentra en (speciale) scholen.
- Vergroten van ons netwerk tussen Sibusiso en andere (hulp)organisaties.
- Aandacht vestigen voor de situatie van verstandelijk gehandicapte kinderen.
- Opkomen voor de rechten van verstandelijk gehandicapte kinderen.

De stichting heeft de afgelopen twee decennia ervaren, dat het hulpprogramma in Tanzania, heel succesvol is geweest.

3. Activiteiten en Ontwikkelingen in Arusha

Het is fijn en belangrijk te kunnen melden dat het behandelcentrum ook in 2022 prima heeft gefunctioneerd. De aandacht voor de kinderen evenals de begeleiding van de families blijft de hoogste prioriteit krijgen en is de kernactiviteit van ons project.

Onlangs schreven we het volgende in onze nieuwsbrief hierover:

“Wat we als bestuur steeds vaststellen, maar vooral ook horen van een ieder die het Sibusiso centrum in Arusha hebben bezocht, is dat het heel indrukwekkend is wat daar gebeurt. Door het te vertellen, foto's te laten zien en een nieuwsbrief te schrijven, proberen we dit ook aan u over te brengen. De ervaring is dan, hoewel je al die informatie hebt, dat het werkelijk zien en beleven bij iedereen heel erg binnenkomt.

De hulp en de behandeling van de kinderen, de contacten met de moeders, het zien met hoeveel liefde en aandacht de therapeuten, de trainers en alle medewerkers in de weer zijn, is eigenlijk onbeschrijfelijk.” Voor het volledige artikel, zie onze nieuwsbrief/ [website](#).

Na de Coronapandemie zijn de gevolgen van de energiecrisis evenals de oorlog in Oekraïne duidelijk merkbaar in het land. De prijzen voor dagelijkse voedingsmiddelen alsook voor het openbaar vervoer en transport zijn sterk gestegen. Daarnaast hebben we te maken met een sterke inflatie in Tanzania. Mede hierdoor is per 1 augustus 2022 besloten een inflatiecompensatie door te voeren voor het voltallige personeel.

In goed overleg met het personeel is overeengekomen om de looptijd van de arbeidscontracten, daar waar het functioneren van de individuele medewerk(st)er dit toe laat, te verlengen met een jaar. Hierdoor is de looptijd van die arbeidscontracten nu 2 jaar. Daarnaast is overeengekomen om een collectieve ziektekostenverzekering af te sluiten voor het voltallige personeel.

Door de sterk stijgende kosten en de afname van de inkomsten middels donaties, hebben aanpassingen plaatsgevonden in het centrum. Een van de gevolgen hiervan is dat van een aantal medewerk(st)ers het contract niet is verlengd. Er waren eind 2022 meer dan 50 medewerk(st)ers werkzaam bij Sibusiso in Arusha.

Vastgesteld is dat een flinke onderhoudsbeurt/renovatie doorgevoerd moest worden in het behandelcentrum. Hiertoe is besloten en is er tevens voor de 5 grootste projecten een aanbesteding gedaan, aan een lokale bouwondernemer welke de renovatie eind 2022 is gestart. Deze zijn inmiddels tot volle tevredenheid afgerond.

In het centrum krijgen sport en spel veel aandacht. Dit op de eerste plaats voor de ontwikkeling van de kinderen maar zeker ook voor de gezelligheid. Het sporten met elkaar schept een bijzondere band. We zijn blij te hebben vernomen dat de Tanzaniaanse equipe voor de Special Olympic Games in Berlijn een vijftal van onze kinderen hebben geselecteerd voor deelname. Een van onze therapeuten is aangezocht mee te gaan als begeleider. Deze games vinden plaats van 17 t/m 25 juni 2023.

Strategische uitbreiding

Het bestuur heeft geconstateerd dat de werkzaamheden geografisch beperkt zijn. Het in contact komen met kinderen en hun ouders buiten het huidige werkgebied is niet mogelijk. Met de auto's is een gebied met een straal van 100 km vanaf het Sibusiso centrum bereikbaar. Het bestuur heeft in het 5-jarenplan vastgelegd, dat zij de activiteiten in de toekomst breder wil uitdragen. Daartoe wordt een expertise centrum (kenniscentrum) gerealiseerd op het terrein van Sibusiso.

Het ontwerp voor dit expertise centrum is tot stand gekomen door het architectenbureau LIAG i.s.m. bouwadviesbureau van der Ven, die de constructieberekeningen heeft gemaakt. Vervolgens heeft de bouwcommissie in afstemming met de plaatselijke bouwonderneming het uiteindelijke plan vastgesteld. Dank aan de beide bureaus alsook aan de bouwcommissie die dit allemaal belangeloos tot stand hebben gebracht.

De bouw van het centrum verloopt voorspoedig. De verwachting is dat begin mei 2023 het gebouw in gebruik kan worden genomen. Een feestelijke opening zal waarschijnlijk in 2024 gaan plaats vinden.

De begeleiding van de bouw, maar zeker ook de invulling van het programma van dit kenniscentrum, hebben in 2022 veel aandacht gevraagd. Hoewel de realisatie van het gebouw niet is afgewacht, maar het kenniscentrum is reeds van start gegaan en heeft al veel trainingen kunnen geven, aan niet minder dan 660 cursisten, komend uit alle provincies van TZ, inclusief Zanzibar.

Doelstelling expertise centrum

Vanuit dit centrum zal intensief worden samengewerkt met andere organisaties om uitbreiding aan hulp voor geestelijk gehandicapte kinderen ook buiten de huidige regio verder vorm te geven. Ook wordt de opgedane kennis gedeeld met deze andere organisaties, zodat zij deze ervaringen kunnen gebruiken bij hun werkzaamheden. Daarnaast kan ons eigen centrum verbeteringen/aanpassingen doorvoeren op basis van de gedeelde kennis. Er zal tevens worden samengewerkt met de Tanzaniaanse overheid om maximale hulp voor het opzetten van nieuwe initiatieven voor de kinderen te kunnen krijgen.

Ook worden in het expertise centrum opleidingen verzorgd voor Sibusiso's eigen medewerkers en medewerkers van soortgelijke instellingen met dezelfde doelstellingen.

Doel is dat veel meer geestelijk gehandicapte kinderen in Tanzania, en wellicht 'verder' in de regio, een betere toekomst zullen krijgen.

De ervaring van de pilots heeft ons geleerd dat het uitsluitend geven van cursussen in het centrum erg kostbaar wordt. Dit heeft geleid tot het voorstel om een gedeelte van de cursussen inderdaad live te laten plaatsvinden in het centrum, een gedeelte van de training voortaan digitaal te geven met ondersteuning van het Microsoft Community Project en dat een ander gedeelte op locatie bij verschillende vergelijkbare organisaties zullen worden gegeven.

Management van het centrum in Arusha.

Het centrum heeft een tweehoofdige leiding, bestaande uit de General Manager Operations, Ndombellah Sikwattah, en de General Manager Finance, Martha Lukasi, die per 1 september 2022 in dienst is getreden. Samen met hun management team wordt er sturing gegeven en alles georganiseerd om de kinderen met een ouder/verzorger de juiste begeleiding en behandeling te geven.

Vanaf 1 juli 2022 zijn de werkzaamheden van Sander Hammer overgenomen door Casper van Kempen, die als Directeur Sibusiso NL de aansturing en afstemming met Ndombellah en haar team verzorgt.

Per 1 september 2022 is Martha Lukasi aangesteld als General Manager Finance. Zij vormt samen met Ndombellah de tweehoofdige leiding.

Bestuur Sibusiso Foundation Arusha

Om meer en meer de operationele en strategische aansturing te kunnen laten plaatsvinden vanuit Arusha, is besloten om voor de foundation de internationale NGO status aan te vragen. Deze hebben we in 2022 verkregen. Vervolgens is er een nieuw bestuur benoemd bestaande uit 3 lokale en 3 Nederlandse bestuursleden. Zeven betrokken moeders, die in het verleden een kind in het project hadden, zijn toegetreden tot de Raad van Advies.

Stichting Sibusiso Nederland zal zich vooral richten op de fondsenwerving en daarnaast, in samenspraak met het bestuur van de TZ Foundation, het algemene toezicht houden op de activiteiten in het centrum.

4. Bestuur

Vanaf 1 juni 2022 hebben er bestuurswijzigingen plaats gevonden.

Monica Timmermans heeft zich terug getrokken, waarbij Sander Hammer is toegetreden. Hierdoor is de samenstelling van het bestuur als volgt;

Voorzitter: A.M. van Doornmalen
Penningmeester: L.T.M. Wortel
Algemeen bestuurslid: A.I.M Hammer-Roos
Algemeen bestuurslid: S.N. Hammer

De secretariële werkzaamheden voor het bestuur worden uitgevoerd door S.Y. Zimmerman.

Er is vervolgens een plan uitgewerkt voor het aantrekken van nieuwe bestuursleden alsook het aandachtsgebied wat deze bestuursleden voor hun rekening gaan nemen. We zijn verheugd te kunnen melden dat deze in 2022 uitgewerkte plannen, inmiddels tot de benoeming van 2 nieuwe bestuursleden heeft geleid. Eén met het aandachtsgebied Communicatie, de ander met het aandachtsgebied Digitalisering en Techniek. Zowel Communicatie als Digitalisering hebben duidelijk meer aandacht gekregen, waarbij aan de verdere invulling daarvan wordt gewerkt. Bij Communicatie zal vooral meer aandacht zijn voor onze aanwezigheid op Social Media. Bij Digitalisering zal vooral invulling worden gegeven aan de samenwerking met Microsoft.

Tenminste eens per kwartaal komt het bestuur bijeen voor een vergadering en mocht er aanleiding toe zijn, vindt dit frequenter plaats. Uiteraard neemt de directeur van Sibusiso NL, Casper van Kempen, steeds deel aan de bestuursvergaderingen.

5. Financiering

De financiële positie van Sibusiso wordt bepaald door inkomsten uit giften, donaties en opbrengsten van beleggingen. Het uitgangspunt van het financiële beleid is gebaseerd op het feit dat de exploitatiekosten van het Sibusiso Centrum in Tanzania minimaal 2 x gedekt kunnen worden. Dit uitgangspunt komt momenteel duidelijk onder druk. Door de kostenstijgingen, de lagere inkomsten, alsook de uitgaven voor de bouw van het kenniscentrum en het renoveren van het behandelcentrum, is het buffervermogen sterk afgenomen. Mede hierdoor is besloten om een fondsenwervingscampagne te starten. Daarvoor is een projectgroep ingesteld en laten we ons adviseren door ervaringsdeskundigen op dit gebied. Fondsenwervingsactiviteiten zullen in Nederland alsook in Duitsland (door de Förderverein) en in Tanzania plaatsvinden.

Het resterende buffervermogen van de Stichting wordt belegd middels een conservatieve beleggingsstrategie. Het bestuur mag over een gedeelte van het vermogen (een bedrag van Euro 930.670, -) niet vrijelijk beschikken. In 2022 is door deze donateur toestemming gegeven dit niet vrijelijke bedrag te gebruiken voor de investering in het Kenniscentrum.

Gezien de omvang van de organisatie wordt door ons jaarlijks geen begroting opgesteld. Wij besturen niet actief op een begroting, dat is de reden dat wij op dit onderdeel afwijken van artikel 404, van de kleine fondsenwervende instellingen. De Sibusiso Foundation in Tanzania maakt, zoals vereist, wel een jaarlijkse begroting.

6. Beleggingsbeleid

In 2022 is door de vele investeringen en gemaakte kosten in Tanzania ons buffer vermogen sterk afgenomen. Met als gevolg dat onze beleggings portefeuille van de Rabobank is verkocht plus een groot gedeelte van de Deutsche Bank.

Op dit moment wordt er alleen belegd bij de Deutsche Bank in dollars voor een waarde in euro's van € 680.243.

Uitgangspunt hierbij is dat fondsaanbieders waarmee de bank werkt dient te voldoen aan de Principles for Responsible Investment (PRI) van de Verenigde Naties. Dat is een internationale gedragscode op het gebied van verantwoord beleggen. Ook dienen de criteria op het vlak van maatschappelijk verantwoord beleggen nageleefd te worden. Daarnaast is het beleggingsbeleid op langere termijn gebaseerd op vermogensbehoud.

De gekozen beleggingen zijn gebaseerd op de uitgangspunten van de beleggingen, waaronder beleggingsdoel, beleggingshorizon en risicoprofiel. Het doelrisicoprofiel is Laag Risico.

7. Beheer en besteding van het vermogen

Uitgangspunten:

- de jaarrekening van Stichting Sibusiso wordt jaarlijks samengesteld door de penningmeester, en gecontroleerd door Schuiteman Audit & Assurance B.V., uitmondend in een accountantsverklaring;
- de Stichting stelt jaarlijks een bestuur verslag en een prestatieverslag op, dat wordt goedgekeurd door het bestuur;
- de bestedingen hebben betrekking op uitgaven voor de exploitatie, onderhoud gebouwen en projecten van de Stichting in Tanzania.

Terneuzen, mei 2023

Anton van Doornmalen
Voorzitter

Leo Wortel
Penningmeester

Atty Hammer -Roos
Algemeen Bestuurslid

2 BALANS PER 31 DECEMBER 2022

		<u>31 december</u> <u>2022</u> €	<u>31 december</u> <u>2021</u> €
Vlottende activa			
Vorderingen			
Overlopende activa	1	0	1.262
Effecten			
	2	680.243	1.742.593
Liquide middelen			
	3	<u>182.678</u>	<u>41.174</u>
Som vlottende activa		862.921	1.785.029
Totaal activa		<u><u>862.921</u></u>	<u><u>1.785.029</u></u>
Passiva			
Reserves en fondsen			
Reserves	4	743.275	797.484
Fondsen		<u>53.000</u>	<u>983.670</u>
Totaal eigen vermogen		796.275	1.781.154
Kortlopende schulden			
Belastingen en premies	5	0	875
Overlopende passiva		<u>66.646</u>	<u>3.000</u>
Som kortlopende schulden		66.646	3.875
Totaal passiva		<u><u>862.921</u></u>	<u><u>1.785.029</u></u>

3 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Baten		
Baten uit schenkingen van particulieren	22.079	20.577
Baten van andere organisaties	125.508	0
Baten van andere organisaties zonder winststreven onbestemd	<u>21.140</u>	<u>50.500</u>
Som van de baten	168.727	71.077
Lasten	6	
<i>Besteed aan doelstelling</i>		
Kosten Tanzania	983.952	157.590
Personeelskosten	<u>10.323</u>	<u>41.642</u>
Totaal besteed aan doelstelling	994.275	199.232
<i>Kosten beheer en administratie</i>		
Kosten in Nederland	<u>8.007</u>	<u>7.167</u>
Totaal besteed aan beheerskosten	<u>8.007</u>	<u>7.167</u>
Som van de lasten	1.002.282	206.399
Koerswinst en waardeveranderingen	7	
Obligaties en Effecten		
Dividend effecten	11.721	22.047
Koersresultaat Obligaties / effecten	-149.154	128.527
Kosten banken	-14.087	-14.023
Rentebaten	<u>196</u>	<u>12</u>
Saldo financiële baten en lasten	-151.324	136.563
Saldo van baten en lasten	<u>-984.879</u>	<u>1.241</u>
Bestemming saldo van baten en lasten:		
Saldo is in mindering gebracht c.q toegevoegd op:		
Vrij besteedbaar vermogen	-54.209	1.241
Bestemmingsfonds	<u>-930.670</u>	<u>0</u>
Som van de baten	<u>-984.879</u>	<u>1.241</u>

4 GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Daarbij is de meest recente Richtlijn RJK C2 gevolgd. De grondslagen zijn ongewijzigd ten opzichte van vorig boekjaar.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Continuïteitsveronderstelling

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van de onderneming.

Door de uitbraak van het coronavirus in Nederland en de rest van de wereld zijn er verregaande maatregelen getroffen door de Nederlandse overheid om de verspreiding van het virus over een langere periode uit te spreiden.

Om het effect van het coronavirus tegen te gaan heeft, de Nederlandse overheid en ook de overheid van Tanzania waar wij actief zijn de nodige maatregelen genomen. Momenteel zien we nog geen financiële impact voor Stichting Sibusiso. We zien wel een verschuiving in operationele activiteiten van de lokale Stichting Sibusiso in Tanzania, als gevolg van het feit dat het project met dezelfde inspanning minder kinderen kan helpen. Ondank deze situatie blijft de financiële impact voorlopig beperkt en hanteren wij een positieve continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Bij vermoeden van mogelijke oninbaarheid van vorderingen wordt een voorziening gevormd. De effecten worden tegen de actuele waarde gewaardeerd.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Baten

Donaties, giften en schenking periodieke uitkeringen worden in dit verslag meegeteld op het moment dat Stichting ze ontvangt.

De rentebaten worden gevormd door de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten.

Lasten

Bestedingen aan internationale activiteiten worden als last verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de geldmiddelen aan het centrum ter beschikking worden gesteld.

Beheerskosten

Hieronder worden opgenomen de kosten van de eigen organisatie.

5 KENGETALLEN

De Richtlijn voor de Jaarverslaggeving RJ K C2 en het CBF schrijven het vermelden van een aantal kengetallen voor, die hieronder nader worden toegelicht.

	<i>Norm</i>	Realisatie 2022	Realisatie 2021	Realisatie 2020	<i>Gemiddeld 2019-2022</i>
Besteding van baten aan de doelstelling	>90%	599,1%	218,6%	178,9%	332.2%
Kosten eigen organisatie	<25%	0,8%	3,6%	7,1%	3,8%
Kosten van beheer en organisatie	<6%	0,8%	3,5%	7,6%	4,0%

Besteding van baten aan de doelstelling

Deze norm geeft weer welk percentage van de totale baten (excl. koersresultaten) aan de doelstelling is besteed.

Kosten eigen organisatie

Deze norm betreft het totaal van de kosten van de eigen organisatie gerelateerd aan de besteding aan de doelstelling.

Kosten van beheer en organisatie

Deze norm betreft het percentage dat de kosten voor beheer en administratie uitmaken van de totale lasten.

Kosten fondsenwerving

Deze norm betreft de verhouding tussen de kosten van eigen fondsenwerving en de gerealiseerde inkomsten daarvan. Het CBF maximeert dit percentage op 25, gerekend over een gemiddelde van de afgelopen drie jaar.

6 TOELICHTING OP DE BALANS

	31 december 2022	31 december 2021
Vlottende activa		
1 Vorderingen		
<u>Overlopende activa</u>		
Vooruitbetaalde kosten	0	1.262
Rente spaarrekeningen	0	0
	<u>0</u>	<u>1.262</u>
2 Effecten		
Obligaties Rabobank	0	651.339
Obligaties Deutsche Bank	680.243	1.091.254
	<u>680.243</u>	<u>1.742.593</u>
3 Liquide middelen		
Rabobank 3858.35.442	0	-11.413
Rabobank 3858.12.167	6.096	21.841
Rabobank 3554.81.049	126.673	12.177
USD Rekening	49.407	18.069
Rabobank 3293.453.414	502	500
	<u>182.678</u>	<u>41.174</u>
	<u>862.921</u>	<u>1.785.029</u>
Passiva		
4 Reserves en fondsen		
<u>Reserves</u>		
<i>Overige reserves:</i>		
Stand per 1 januari	797.484	796.243
Saldo baten en lasten	-54.209	1.241
Stand per 31 december	<u>743.275</u>	<u>797.484</u>
<u>Bestemmingsfondsen</u>		
Stand per 1 januari	983.670	983.670
Saldo baten en lasten	0	0
Besteding bestemming	-930.670	0
Stand per 31 december	<u>53.000</u>	<u>983.670</u>
5 Kortlopende schulden		
<u>Belastingen en premies</u>		
Loonheffing december 2021	0	875
	<u>0</u>	<u>875</u>
Transporteren	796.275	1.782.029

Transport

	796.275	1.782.029
Overlopende passiva		
Crediteuren	9.776	0
Nog te betalen kosten Tanzania	53.869	0
Accountantscontrole	3.001	3.000
	<u>66.646</u>	<u>3.000</u>
	<u>862.921</u>	<u>1.785.029</u>

Bestemmingsfondsen

Stichting Sibusiso ontvangt van donateurs bestemde giften. De aan het eind van het jaar nog niet bestede bestemde giften zijn opgenomen in een bestemmingsfonds. De bestemmingsfondsen zijn onderscheiden naar de te onderkennen doelstellingen. De stichting heeft de volgende doelstellingen gedefinieerd:

- In 2022 is door deze donateur toestemming gegeven dit niet vrijelijke bedrag van
- € 930.670 te gebruiken voor de investering in het Kenniscentrum.
- 53.000 euro is bestemd voor het uitwisselingsprogramma met de fysiotherapeuten uit Kaatsheuvel.

7 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
6 Lasten		
<u>Besteed aan de doelstelling</u>		
Kosten Tanzania	<u>983.952</u>	<u>157.590</u>
Personeelskosten.	<u>10.323</u>	<u>41.642</u>
Dit betreft de kosten voor het begeleiden van het management in Tanzania.		
<u>Kosten beheer en administratie</u>		
Kosten Nederland:		
Accountant	3.297	2.438
Automatisering	1.528	1.440
Representatie	684	717
Advieskosten	1.165	1.815
Nieuwsbrief	812	757
Assurantiën	454	0
Overige	67	0
	<u>8.007</u>	<u>7.167</u>
	<u>1.002.282</u>	<u>206.399</u>

7 Koerswinst en waardeveranderingen Obligaties en Effecten

Het koersresultaat op effecten en obligaties is in 2022 negatief tegenover een positief resultaat in 2021. Door het defensieve profiel van de Stichting zijn de beleggingen voornamelijk in obligaties. Door het beleid van de centrale banken om de rente laag te houden is het rendement op obligaties laag. Een groot deel van de portefeuille is in dollars belegd. De dollar kende een stijging in 2022 ten opzichte van de euro, waarvan de dollar profiteerde. Doordat de dollar portefeuille in de jaarrekening in euro's wordt gewaardeerd is de valuta correctie ook een oorzaak van het positieve koersresultaat.

Daarnaast is de Rabo portefeuille verkocht in verband met investeringen in Tanzania.

8 OVERIGE GEGEVENS

8.1 Resultaatbestemming

Het resultaat van 2022 wordt toegevoegd aan de overige reserves. Voor 2022 is er geen sprake van een dotatie in een bestemmingsfonds of in de bestemmingsreserves.

8.2 Controleverklaring



Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Het bestuur van Stichting Sibusiso

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Sibusiso te Terneuzen gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Sibusiso per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJK-Richtlijn C2 Kleine fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de winst- en verliesrekening over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Sibusiso zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJK-Richtlijn C2 Kleine fondsenwervende organisaties is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de in Nederland geldende RJK-Richtlijn C2 Kleine fondsenwervende organisaties en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.



Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de in Nederland geldende RJK-Richtlijn C2 Kleine fondsenwervende organisaties.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJK-Richtlijn C2 Kleine fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;



- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Ede,

Schuiteman Audit & Assurance B.V.

W. van Middendorp MSc RA